

COMMISSIEVOORSTEL RAAD LAREN

Besluitvormend orgaan

Gemeente Laren – Gemeenteraad

Gemeentecode

Laren.

Onderwerp

Concept programmaplan transformatie sociaal domein HBEL 2024–2026.

Portefeuillehouder

Groot, F.K. de

Openbaar

Ja.

Korte inhoud

In 2023 hebben we de HBEL visie op het sociaal domein vastgesteld. Hierin staat beschreven hoe we de komende jaren omgaan met de uitdagingen in het sociaal domein. We vertalen nu de visie door naar een programmaplan.

Wat wordt concreet aan het college/de raad of het MT/BEL–bestuur gevraagd?

1. De raad wordt gevraagd om haar op- en aanmerkingen te geven op het concept programmaplan.

Aanleiding /omschrijving

In 2023 hebben we de HBEL visie op het sociaal domein vastgesteld (zie bijlage 2). Hierin staat beschreven hoe we omgaan met de uitdagingen in het sociaal domein. We vertalen nu de visie door naar een programmaplan (zie bijlage 1). Hierbij maken we onderscheid tussen wat we lokaal doen en waar we in de HBEL gezamenlijk optrekken. Kort gezegd trekken we als HBEL samen op waar het gaat om individuele ondersteuning (inclusief individuele preventie en dagbesteding). Gemeenten zetten zelf lokaal in op de sociale basis en collectieve preventie en collectieve ondersteuning. Deze inzet is grotendeels te vinden in lokale plannen van aanpak in het kader van de Brede Spuk/GALA die gemeenten vorig jaar hebben opgesteld.

Het programmaplan transformatie sociaal domein HBEL gaat in op de individuele ondersteuning die we vanuit het sociaal domein aanbieden. We beschrijven hoe de

klantreis er uit zou moeten zien. Deze klantreis is beschreven op basis van de basisprincipes uit de visie sociaal domein. Met een schets van de huidige situatie wordt vervolgens duidelijk wat de speerpunten zijn om deze beoogde klantreis en visie te realiseren:

1. **Toegang tot (basis)ondersteuning:** inwoners kunnen op 1 plek de (basis)ondersteuning in het sociaal domein vinden.
2. **Basisondersteuning:** opschalen aanbod basisondersteuning (individueel en groepsgewijs), met gemiddeld kortere, goedkopere trajecten dan bij geïndiceerde ondersteuning. Daarnaast meer samenhang en samenwerking.
3. **Indicatie en regie:** duidelijker wanneer wel en niet geïndiceerde ondersteuning nodig, meer inzetten met integrale blik en menselijke maat. Passende ondersteuning en normalisering.
4. **Geïndiceerde ondersteuning:** betere aansluiting op de basisondersteuning (qua inhoud, omvang en qua samenwerking).

Deze speerpunten zijn tenslotte uitgewerkt in projecten om de beoogde werkwijze te realiseren.

Het voorgestelde programma bouwt voort op de weg die we hebben ingeslagen met de besparingsmaatregelen sociaal domein van 2021. Met deze maatregelen is het gelukt om inwoners passende ondersteuning te blijven bieden bij een groeiende ondersteuningsbehoefte en financiële middelen die niet navenant meegroeien. Op deze resultaten en ervaringen bouwen we voort, met de verwachting dat ook de komende jaren de ondersteuningsbehoefte toeneemt en tegelijkertijd de financiële middelen vanuit het Rijk niet meegroeien.

Afgelopen 10 en 17 oktober 2024 hebben we u in een informatiebijeenkomst meegenomen in het concept programmaplan en heeft u al een eerste reactie kunnen geven.

De adviesraad Sociaal Domein HBEL is op 4 september 2024 meegenomen in het concept programmaplan. In dit stadium geeft de adviesraad nog geen formeel advies, dit volgt later (zie proces hieronder). Wel zijn er al een aantal aandachtspunten meegegeven. Met name:

- De adviesraad geeft aan dat zij al eerder het zichtbaar maken van de mogelijkheden voor hulp en ondersteuning vanuit de HBEL-gemeenten onder de aandacht van de besturen heeft gebracht. De Adviesraad pleit voor fysieke loketten en digitale vindbaarheid, bijv. via een noodknop voor het sociaal domein. Cliëntondersteuning vanuit onafhankelijke organisaties kan helpend zijn juist om de juiste hulp te kunnen vinden, daarom moet cliëntondersteuning meegenomen worden in de transformatie. Het beter zichtbaar maken van de mogelijkheden schept ook ruimte om helder en duidelijk uit te leggen wat *niet* meer haalbaar is.
- De adviesraad vraagt zich af of de urgentie van transitie wordt gevoeld. Er verdwijnt op dit moment al zorg in de 1^e en 2^e lijn, dit komt nu al naar het sociaal

domein. De ontwikkeling van de transformatie is over een lange periode uitgesmeerd in de planning bij het plan. Transformatiegelden gelden tot en met 2025. De adviesraad vraagt om vaart in het proces.

- Er wordt aandacht gevraagd voor de kwetsbare inwoner. De beweging naar basisondersteuning wordt gemaakt. De adviesraad adviseert draagvlak voor deze transitie per doelgroep te bekijken, per groep kan beoordeeld worden wat deze groep nodig heeft. De transitie zou een grote toestroom van hulpvragers kunnen betekenen. Er ligt een kans voor de gemeenten doordat inwoners in beeld raken, maar ook werk doordat nieuwe hulpvragers zich melden. De gemeenten dienen te investeren in de vindplaatsen van inwoners die hulp nodig hebben en dit niet zelf kunnen regelen. Daarnaast moet gekeken worden hoe mensen gemobiliseerd kunnen worden die juist hulp kunnen verlenen. Er komt veel neer op het netwerk, mantelzorg en naasten.
- De adviesraad vraagt aandacht voor best practices. De HBEL-gemeenten hoeven niet zelf het wiel uit te vinden als iets al ontwikkeld is in andere gemeenten. Als voorbeeld waarvoor naar andere gemeenten wordt gekeken, noemt de Huizense wethouder Van Werven de doorbraakmethode.

In het nu voorliggende concept plan zijn de teksten die zijn gewijzigd naar aanleiding van de inbreng van de raadsleden en adviesraad, geel gemarkeerd.

Het concept programmaplan wordt nu ook voorgelegd aan de adviesraad sociaal domein ter advisering. Het concept programmaplan kan worden aangepast op basis van de wensen en suggesties van de raden en de adviezen van de adviesraad. Daarna, naar verwachting in het eerste kwartaal 2025, zal het college het plan vaststellen. Het definitieve plan wordt ter kennisgeving met de raden gedeeld.

De eerder vastgestelde HBEL visie Sociaal Domein geeft de kaders voor het sociaal domein voor de komende jaren. Het beschrijft de wenselijke inrichting en werkwijze van het sociaal domein en is daarmee vergelijkbaar met het niveau van de kaders in een beleidsplan. Als vervolg op deze kaders is er een behoefte aan een plan hoe deze werkwijze te realiseren. Dit heeft daarmee het karakter van een programmaplan, dat beschrijft welke acties genomen worden om de werkwijze in het sociaal domein te veranderen. Denk daarbij aan welke organisatie welke ondersteuning levert en de doorontwikkeling van werkmethodeken. Een dergelijk programmaplan gaat over uitvoeringsaspecten in het sociaal domein en beschrijft geen nieuwe kaders. Daarmee is dit plan geen raadsbevoegdheid, maar een collegebevoegdheid. De visie heeft een langere looptijd dan een standaard beleidsplan en loopt tot en met 2030. Om de raad in de tussentijd voldoende in positie te houden, wordt in 2026 een tussentijdse evaluatie uitgevoerd op basis waarvan de raad de visie kan bijstellen.

Overeenkomsten en verschillen

Niet van toepassing.

Thema

Sociaal Domein.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Bijlagen

Concept raadsbesluit

1. Concept programmaplan transformatie sociaal domein 2024–2026
2. HBEL visie sociaal domein 2023–2030
 - 2.1 HBEL ontwikkelagenda
 - 2.2 HBEL stand van zaken omgevings- en organisatiebeeld
 - 2.3 Landschap sociaal domein HBEL

Steller

L. Broeze(lbroe).

Registratiedatum

20 november 2024